

NORSK BONDE- OG SMÅBRUKARLAG

Til

Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet

Deres ref.:

Vår ref.:803/816/15-2020

Dato: 7. april 2020

Tillegg fra Norsk Bonde og Småbrukarlag til Landbrukets klimaplan, datert 3. april

Norsk Bonde og Småbrukarlag vil med dette brevet presentere to tilleggsforslag til tiltak i Landbrukets klimaplan som ble overlevert fra Norges Bondelag 3. april. Norsk Bonde- og Småbrukarlag har i løpet av arbeidet med klimaplanen foreslått å ta inn disse tiltakene, men forslagene har blitt avvist.

Klimaplanen er presentert som Landbrukets klimaplan. Norsk Bonde- og Småbrukarlag finner det nødvendig å opplyse om at den endelige planen ikke ble oversendt til behandling i vår organisasjon før den ble oversendt til regjeringen.

Vi ser at inngangen i Landbrukets klimaplan forespeiler kutt i klimagassutslipp og økt opptak av karbon i jord i størrelsesorden 4-6 mill. tonn CO₂-ekvivalenter fra 2021 til 2030. Etter vår vurdering er det en overvurdering av reduksjonsmulighetene med de tiltakene som er foreslått, de er også problematisert i tiltakene i planen. Omtrent halvparten av tiltakene som er foreslått telles i det offisielle regnskapet i dag, de resterende telles ikke. For noen, spesielt de med økt opptak av karbon, kreves det mer forskning for å ha sikkerhet om at tiltakene virker slik en tror.

Norsk Bonde og Småbrukarlag har følgende tillegg til Landbrukets klimaplan:

Vi mener at landbrukets arbeid for å redusere utslipp av klimagasser må legges opp slik at helheten av utslipp blir forbedret, ikke bare enkeltdele hver for seg. Melk og kjøtt og kulturlandskapsverdier fra storfe er, og skal være, den viktigste leveransen til det norske samfunnet.

Reduserte utslipp pr. produsert enhet kan i de fleste tilfeller være et godt mål for å få ned utslippene av klimagasser. De fleste tiltak for å redusere utslipp av klimagasser pr. liter melk vil gi høyere ytelse, økt importandel i fôret og behov for færre melkekuer. Med færre melkekuer blir det færre kalver fra melkekuene, og landbruket må øke på med ammekuer for å opprettholde kjøttproduksjonen. Det totale resultatet av videre intensivering av melkeproduksjonen gir lavere utslipp av klimagasser pr. liter melk, men økte utslipp fra storfeholdets samlede produksjon av melk og kjøtt. Dette er dokumentert av flere, blant annet Laila Aass og Bente Åby ved NMBU i rapporten: Mulige tiltak for reduksjon av klimagassutslipp fra husdyrsektoren (2018).

Framskrivningene av jordbrukets klimagassutslipp laget til nasjonalbudsjettet 2019 (NB2019) er blant annet basert på en forventet nedgang i antall melkekuer og en økning i antall ammekuer. Dette gir økte utslipp av klimagasser fra storfe, og en slik økning ligger inne i referansebanen. Aass og Åby har beregnet at det å ha en melkeytelse på 7.300 liter pr. ku og år totalt sett vil gi

57.000 tonn lavere utslipp av klimagasser pr. år i forhold til å øke melkeytelsen til 10.700 liter pr. ku og år. Norsk Bonde og Småbrukarlag mener at landbruket må ta i bruk dette klimatiltaket fordi det i tillegg gir betydelig økte muligheter for å utnytte norsk gras- og beiteressurser, og redusere vår avhengighet av importert kraftfôr-råvare. Tiltaket krediteres i det offisielle klimaregnskapet.

Norsk Bonde og Småbrukarlag mener at det å redusere landbrukets utslipp av lystgass kan være like viktig som å redusere utslippene av metan. Vi har tro på klimapotensialene i bedre agronomi. I Norge dyrker vi gras på det meste av arealene og graset gjødsles med mye nitrogen, og nitrogengjødsel gir utslipp av lystgass. Ved å forbedre vekstskiftene og ta inn kløver i eng har Nibio v/ Håvard Steinshamn vist at man får like store avlinger, men bedre kvalitet, dersom man også gjødsler med 10 kg mindre nitrogen pr. dekar og år. Samlet sett vil det gi et utslippskutt på i størrelsesorden 100.000 tonn CO₂-ekv. per år, hvis dette gjøres på halvparten av grasarealet i Norge. Norsk Bonde og Småbrukarlag mener at landbruket bør ta i bruk dette klimatiltaket. Tiltaket krediteres i det offisielle klimaregnskapet.

Som vi har påpekt tidligere i brevet har landbrukets klimaplan med flere tiltak som pr. nå ikke kan telles inn i det offisielle klimaregnskapet. Det er Klima- og miljødepartementet som er ansvarlig for det norske offisielle klimaregnskapet. I klimaavtalen mellom landbruket og regjeringa er det lagt vekt på at «skyggeregnskapet» skal kunne telles inn. Ved framlegging av Klimakur 2030, uten at dette forholdet i klimaavtalen er kommentert overhodet, er det skapt grunnlag for usikkerhet om det.

Norsk Bonde og Småbrukarlag ber derfor om en bekreftelse og avklaring på hvordan «skyggeregnskapet» skal settes opp slik at jordbruket kan bli kreditert for utslippskutt fra tiltak som i dag ikke telles i det offisielle klimaregnskapet, men som evt. kan gjelde fra et senere tidspunkt.

Med vennlig hilsen

Kjersti Hoff

Leder

Olaf Godli

Generalsekretær